EUROOPA LIIDU
POLIITIKA
LAHTISELETATUNA

Euroopa
Komisjon

Euroopa kümme prioriteeti

Euroopa uus algus: Euroopa Liidu tegevuskava töökohtade loomiseks ning majanduskasvu, õigluse ja demokraatlike muutuste tagamiseks

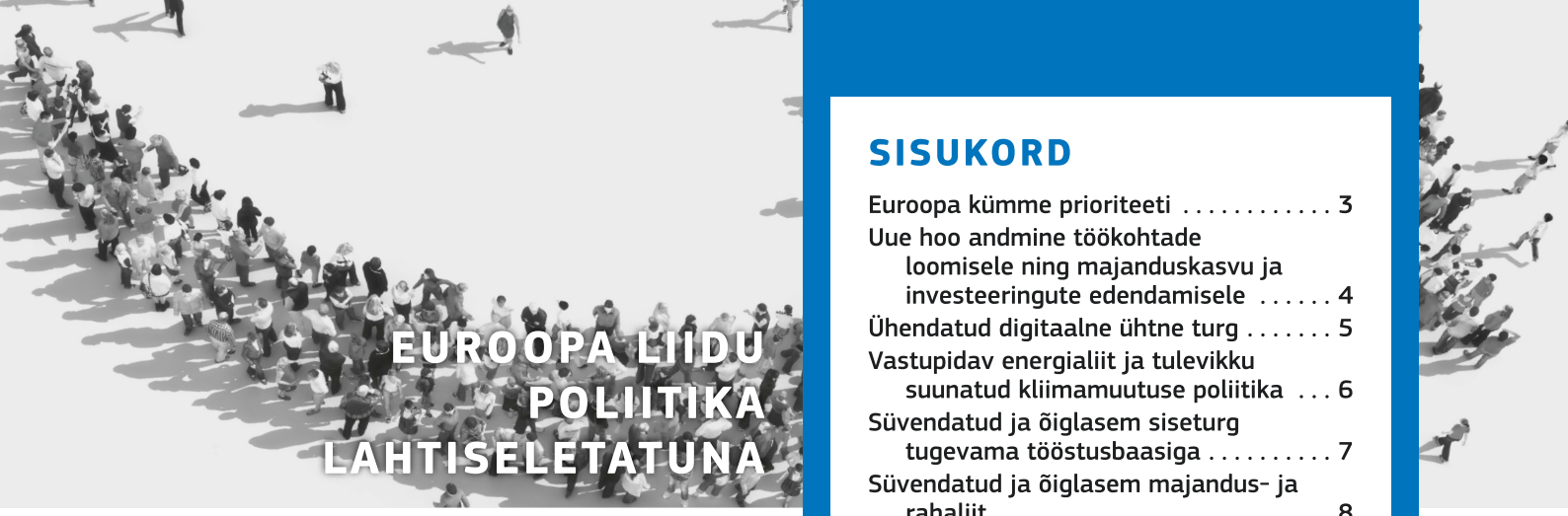

EUROOPA LIIDU POLIITIKA LAHTISELETATUNA

SISUKORD

Euroopa kümme prioriteeti 3
Uue hoo andmine töökohtade loomisele ning majanduskasvu ja investeeringute edendamisele 4
Ühendatud digitaalne ühtne turg 5
Vastupidav energialiit ja tulevikku suunatud kliimamuutuse poliitika . . . 6
Süvendatud ja õiglasem siseturg tugevama tööstusbaasiga 7
Süvendatud ja õiglasem majandus- ja rahaliit 8
Mõistlik ja tasakaalustatud vabakaubandusleping USAga 9
Vastastikusel usaldusel põhinevad õigusruum ja põhiõigused 10
Uue rändepoliitika suunas 11
Tugevam tegija rahvusvahelisel tasandil 12
Demokraatlike muutuste liit 13
ELiga saab ühendust võtta 14
Euroopa Liit 15
Lisateave 16

Käesolev väljaanne kuulub sarja, mis kirjeldab ja põhjendab ELi tegevust eri poliitikavaldkondades ning selle tegevuse tulemusi.

Väljaanded leiate internetist aadressilt:
http://europa.eu/pol/index_et.htm
http://europa.eu/!XM47WB

Kuidas EL toimib?
Euroopa kümme prioriteeti ✖
ELi rajajad

Digitaalne ühtne turg
Eelarve
Energeetika
Haridus, koolitus, noored ja sport
Humanitaarabi ja kodanikukaitse
Kaubandus
Keskkond
Kliimameetmed
Konkurents
Kultuur ja audiovisuaalküsimused
Laienemine
Majandus- ja rahaliit ning euro
Maksundus
Merendus ja kalandus
Pangandus ja rahandus
Piirid ja julgeolek
Põllumajandus
Rahvatervis
Rahvusvaheline koostöö ja areng
Regionaalpoliitika
Rände- ja varjupaigaküsimused
Siseturg
Tarbijad
Teadusuuringud ja innovatsioon
Toiduohutus
Toll
Transport
Tööhõive ja sotsiaalküsimused
Välisasjad ja julgeolekupoliitika
Õigusküsimused, põhiõigused ja võrdõiguslikkus

Euroopa Liidu poliitika lahtiseletatuna
Euroopa kümme prioriteeti

Euroopa Komisjon
Teabevahetuse peadirektoraat
Teave kodanikele
1049 Brüssel
BELGIA

Kas see väljaanne on Teie arvates kasulik? Andke meile teada: comm-publi-feedback@ec.europa.eu

Käsikiri on ajakohastatud novembris 2015

Fotod kaanel ja lk 2:
© iStock.com/DigitalStorm
16 lk – 21 × 29.7 cm

PDF	ISBN 978-92-79-49440-6 doi:10.2775/56714 NA-01-15-476-ET-N
Print	ISBN 978-92-79-49434-5 doi:10.2775/757342 NA-01-15-476-ET-C

Luxembourg: Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2015

© Euroopa Liit, 2015

Paljundamine on lubatud. Üksikute fotode kasutamiseks tuleb taotleda luba otse autoriõiguse omanikelt.

Euroopa kümme prioriteeti

Euroopa Liit seisab silmitsi seninägematute ülesannetega, alustades suurest tööpuudusest, aeglasest majanduskasvust, majanduslikust ebakindlusest ja tohutust investeeringute puudujäägist ning lõpetades rändesurve, keskkonna- ja julgeolekualaste probleemide ning ebastabiilsete naaberriikidega. Paljud kodanikud on kaotanud usalduse kõigi tasandite poliitiliste institutsioonide suutlikkusse need ülesanded lahendada. Küsimärgi alla on seatud mõningad Euroopa senised lõimimissaavutused, nagu isikute vaba liikumine ja avatud sisepiirid. Populism ja natsionalism tõstavad pead.

2014. aasta novembris asus Euroopa Liidu täidesaatva organi Euroopa Komisjoni presidendi ametikohale Jean-Claude Juncker. Ta valiti poliitilise programmi põhjal, mille peaeesmärk on ehitada uuesti üles Euroopat ühendavad sillad ning saavutada taas Euroopa kodanike usaldus, suunates kõik ELi poliitikameetmed meie majanduse ja ühiskonna jaoks kõige olulisemate probleemide lahendamisele ja tugevdades demokraatlikku legitiimsust. Kõigi nende ülesannete täitmiseks määras Jean-Claude Juncker kümme prioriteeti, mida on siinses brošüüris kirjeldatud. Need prioriteedid on 2015. aastal ELi institutsioonide tähelepanu keskmes.

Euroopa Komisjoni president Jean-Claude Juncker peab parlamendis kõnet Euroopa Liidu olukorra kohta, september 2015.

Uue hoo andmine töökohtade loomisele ning majanduskasvu ja investeeringute edendamisele

Euroopa Komisjoni tähtsaim ülesanne on panna Euroopa majandus taas kasvama ja suurendada töökohtade arvu, ilma et sellega kaasneksid uued võlad.

Üleilmse majandus- ja finantskriisi algusest on ELi painanud väikesed investeeringud ja suur töötus. Euroopa majanduse taastamiseks on tarvis ühiseid Euroopa tasandi jõupingutusi.

Kriisi tõttu on ebakindel majandusväljavaade ning suur riigi- ja eravõlg pärssinud mõnel pool ELis investeeringuid. Vahendid on aga olemas, nii et raha tuleb paigutada sinna, kus seda vajatakse kõige rohkem, ja välja tuleb töötada projektid, mille abil saab neid vahendeid kõige otstarbekamalt kasutada.

Komisjoni tähelepanu keskmes on olemasolevate rahaliste vahendite arukam rakendamine ja avaliku sektori vahendite paindlik kasutamine ning samaaegne õigusloome kvaliteedi parandamine. Komisjon näeb ette avaliku ja erasektori rahastamisallikate koondamise sinna, kus avaliku sektori raha kasutatakse uute erainvesteeringute tegemiseks, ilma et tekiksid uued võlad.

Et tagada see lisarahastamine ning võtta sihtmärgiks strateegilise ja ühiskondliku tähtsusega projektid, võttis komisjon koostöös Euroopa Investeerimispangaga kasutusele Euroopa investeerimiskava. Selle keskmes on uus Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond, mis loodi rekordkiirusel 2015. aastal ja mille jaoks eraldati ELi vahenditest esialgu 21 miljardit eurot. Fond kasvab tänu võimendavale mõjule, mis on vallandanud teised investeeringud summas üle 315 miljardi euro. See võib järgmise kolme aasta jooksul tekitada 1,3 miljonit töökohta. Neljandik vahenditest investeeritakse väikeettevõtjatesse.

Kõik ELi riigid on fondi heaks kiitnud ja võivad anda sellesse oma panuse. 2015. aasta oktoobriks oli juba üheksa liikmesriiki võtnud kohustuse anda omalt poolt enam kui 40 miljardit eurot. Samuti on otsustanud oma panuse anda Hiina.

Investeeringud lähevad järgmistesse valdkondadesse:

- taristu: lairibaühendus, energiavõrgustikud ja transport;
- haridus, teadusuuringud ja innovatsioon;
- taastuvenergia ja energiatõhusus;
- projektid, millega aidatakse noortel tööd leida.

Rahastatakse projekte, mis on elujõulised ja toovad kasu ühiskonnale laiemalt. Koostatud on nimekiri projektidest, mida on võimalik järgmise kolme aasta jooksul ellu viia, ning takistustest, mis pärsivad investeeringuid.

Esmatähtis on kõrvaldada õigusnormidega seotud ning muud suured ja püsivad tõkked peamistes taristusektorites, sealhulgas energeetika, telekommunikatsiooni, digitaal- ja transpordivaldkonnas, samuti teenuse- ja tooteturgudel. Komisjon on oma 2015. aasta tööprogrammis välja pakkunud läbimõeldud nimekirja sellekohastest algatustest.

Regulatiivne keskkond avaldab investeeringutele, majanduskasvule ja töökohtade loomisele otsest mõju. **Ühtse turu lünkade täitmine võiks tuua kasu** 1500 miljardit eurot aastas ning samal ajal suurendaks ühtse turu täieliku kasvupotentsiaali ärakasutamine ELi sisemajanduse koguprodukti (SKP) enam kui 11%.

SKP KASV
28 ELi LIIKMESRIIGI REAALNE SKP; INDEKS 2007 = 100

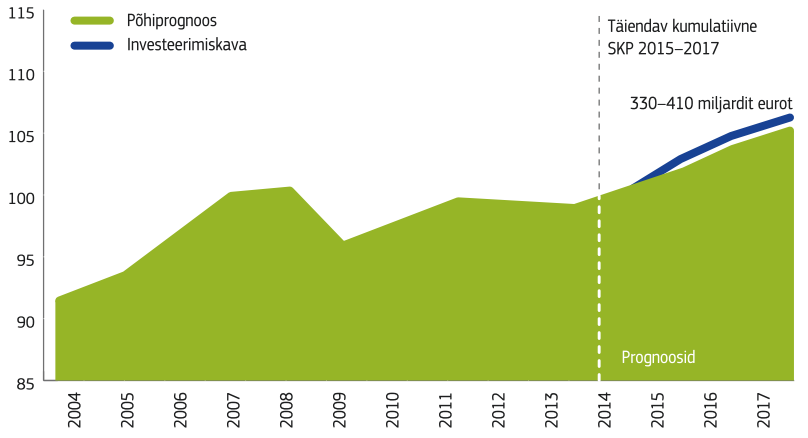

ELi majandus oli aastatel 2008–2014 kriisis, kuid taastub ilmselt uute investeeringute toel.

Lisateave ja viimased arengusuundumused:
http://ec.europa.eu/priorities/jobs-growth-investment/index_en.htm

Ühendatud digitaalne ühtne turg

Komisjon tahab, et igaüks pääseks e-kaupadele ja -teenustele ning usaldusväärsele kiirele taristule paremini ligi ning saaks digitaalmajandusest võimalikult palju kasu.

Internet ja digitaaltehnoloogia muudavad maailma. Euroopa peab avama üksikisikutele ja ettevõtjatele digitaalmaailma võimalused. Praegu tähendavad võrguühendusega seotud takistused seda, et kodanikud jäävad ilma võimalustest osta kaupu ja teenuseid: ainult 15% ELi kodanikest teeb interneti teel sisseoste mõnest teisest ELi riigist. Internetiettevõtted ja idufirmad ei kasuta interneti pakutavaid kasvuvõimalusi täiel määral, sest piiriülese müügiga tegeleb ainult 7% väikeettevõtjatest. Ka ettevõtjad ja valitsused ei saa digitaalsetest vahenditest täit kasu.

Täiesti toimiv digitaalne ühtne turg tooks ELi majandusse 415 miljardit eurot aastas ja looks 3,8 miljonit töökohta.

Digitaalse ühtse turu strateegia, mille komisjon esitas 2015. aasta mais, hõlmab meetmete kogumit, mida tuleb rakendada 2016. aasta lõpuks. Need meetmed on järgmised.

- **Tagada parem veebipõhine juurdepääs digitaalsetele kaupadele ja teenustele järgmisel viisil**:
  - ühtlustada ELi eeskirjad, mis käsitlevad lepinguid ja tarbijakaitset veebiostude tegemisel, olgu tegu reaalsete kaupadega, näiteks jalanõude ja mööbliga, või digitaalse infosisuga, nagu e-raamatud ja rakendused;
  - edendada odavamaid piiriüleseid pakiveoteenuseid: 62% ettevõtjatest, kes sooviksid internetis müüa, leiavad, et seda takistavad suured saatekulud;
  - lõpetada põhjendamatu asukohapõhine piiramine – see on diskrimineeriv tava, mille puhul internetimüüja ei anna teatud asukoha tarbijale ligipääsu oma veebilehele või suunab ta edasi kohalikku poodi, kus on hoopis teised hinnad. Selline piiramine võib tähendada näiteks seda, et ühe ELi liikmesriigi autorendikliendid maksavad täpselt samasuguse ja samas asukohas paikneva autorendi eest rohkem kui teise ELi liikmesriigi kliendid;
  - ajakohastada autoriõigust käsitlevat õigust, et võimaldada kultuuriteostele paremat veebipõhist ligipääsu kõikjal ELis. Eeskätt soovib komisjon tagada, et kasutajad, kes ostavad kodus filme, muusikat või artikleid, saavad neid vaadata, kuulata ja lugeda ka kõikjal Euroopas reisides;
  - tagada kiire, kindel ja usaldusväärne taristu, mida toetavad sobivad regulatiivsed investeerimisnõuded, aus konkurents ja võrdsed tingimused.

KUST OSTAME VEEBIPÕHISEID TEENUSEID?

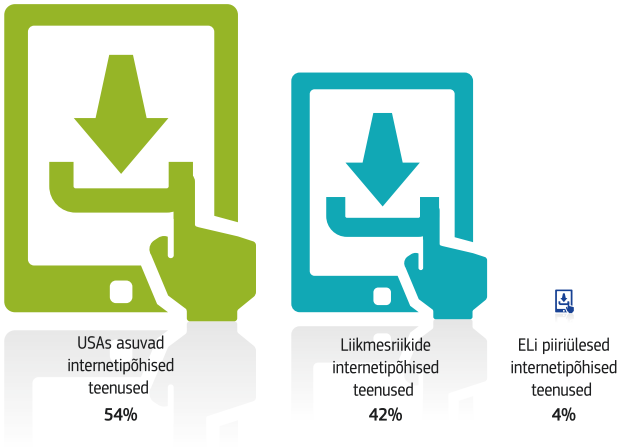

Teistest ELi riikidest tehakse vähe internetioste – olemas on tohutu kasvupotentsiaal.

- **Telekommunikatsioonieeskirjade ulatuslik läbivaatamine**: kõik digitaalsed teenused, rakendused ja infosisu sõltuvad kiire ja kindla taristu olemasolust. See nõuab jõulist, konkurentsivõimelist ja dünaamilist telekommunikatsioonisektorit. Tuleb võtta meetmeid, et turud ei jääks isoleerituks ja riigisiseseks.

- **Digitaalse majanduse kasvupotentsiaali maksimeerimine**: selleks tuleb investeerida IKT taristusse, nt pilvandmetöötlusse ja suurandmete kasutamisse, samuti teadusuuringutesse ja innovatsiooni, et anda tööstuse konkurentsivõimele hoogu juurde. See tähendab ka paremaid avalikke teenuseid ja kodanike suuremaid digitaalseid oskusi – lühidalt öeldes kaasavat ühiskonda.

Lisateave ja viimased arengusuundumused:
http://ec.europa.eu/priorities/digital-single-market/index_et.htm

Vastupidav energialiit ja tulevikku suunatud kliimamuutuse poliitika

Komisjon tahab tagada kodanikele ja ettevõtjatele kindla, taskukohase ning kliimat säästva energia. Energia arukam kasutamine ja kliimamuutusega võitlemine ei ole mitte ainult investeering meie laste tulevikku, vaid see tekitab ka töökohti ja majanduskasvu.

On hädavajalik, et Euroopa energiasüsteem tagaks kindla, säästva, taskukohase ja konkurentsivõimelise energia kõigile kodanikele. Liigne sõltuvus väikesest arvust tarneallikatest muudab riigid tarnehäirete suhtes haavatavaks. EL peab vähendama sõltuvust fossiilkütustest ja kahandama kasvuhoonegaaside heitkogust, kandes samal ajal hoolt selle eest, et majapidamised ja ettevõtjad oleksid kindlustatud taskukohase energiaga. Et seda saavutada, tuleb ELil täita palju ülesandeid.

KUST PÄRINEB MEIE ENERGIA?

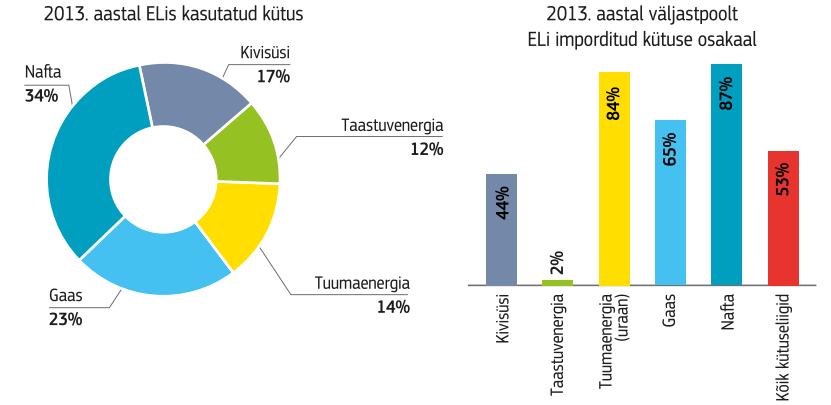

Eurooplased vajavad rohkem kindlaid ja jätkusuutlikke energiaallikaid.

- EL on suurim energiaimportija maailmas. Ta veab sisse 53% kasutatavast energiast, kulutades selleks ligikaudu 400 miljardit eurot aastas.
- Paljud elektrivõrgud ja gaasijuhtmed ehitatakse riigisiseseks kasutamiseks ega ole piiriüleselt kuigi hästi ühendatud. Näiteks suudeti Prantsusmaad ja Hispaaniat ühendavate elektrijuhtmete kaudu käidelda kuni 2015. aastani piirist lõuna pool ainult 3% tippkoormusest. Selliste probleemide lahendamine võib säästa tarbijate raha kuni 40 miljardit eurot aastas.
- 75% meie elamutest ei ole energiasäästlikud; 94% vedude puhul kasutatakse naftasaaduseid, millest 90% on imporditud.
- Euroopas on elektri hulgihind 30% kallim ja gaasi hulgihind üle 100% kallim kui USAs.

2015. aasta veebruaris töötas komisjon välja strateegia, mille abil saavutada vastupidav energialiit ja tulevikku suunatud kliimamuutuse poliitika. Strateegia tagab, et ELil on liikmesriikidevahelisele solidaarsusele ja usaldusele toetudes head eeldused oma ülesannete täitmiseks. Selles keskendutakse järgmisele viiele olulisele valdkonnale.

- **Kindlad energiavarud:** EL peab hakkama välismaisest energiast vähem sõltuma. See tähendab kodumaiste energiaallikate paremat ja tõhusamat kasutamist ning samaaegset teiste allikate ja tarnijate kasutuselevõttu.
- **Energia siseturg**: energia peaks liikuma kõikjal ELis vabalt, ilma igasuguste tehniliste ja õiguslike takistusteta. Ainult sel juhul saavad energiatarnijad vabalt konkureerida ning pakkuda parimaid energiahindu. Tänu energia vabale liikumisele on lihtsam toota ka suuremal hulgal taastuvenergiat.
- **Energiatõhusus**: väiksem energiatarbimine tähendab vähem saastust ja kodumaiste energiaallikate suuremat kaitset, mis kahandab meie vajadust energia impordi järele.
- **Heitkoguste vähendamine**: esimene samm on saavutada ELi kokkulepitud eesmärk vähendada kasvuhoonegaaside õhkupaiskamist 2030. aastaks vähemalt 40%. See tähendab, et peame taastuvenergiaallikate arendamisse rohkem investeerima.
- **Teadusuuringud ja innovatsioon**: tehnoloogiline juhtpositsioon alternatiivenergia valdkonnas ja energiatarbimise vähendamine toovad kaasa tohutud ekspordi- ja tööstuslikud võimalused. See aitab ka soodustada majanduskasvu ja töökohtade loomist.

Strateegia juurde kuulub ka tegevuskava, kus esitatakse konkreetsed meetmed, mis tuleb järgmiste aastate jooksul välja töötada ja ellu viia. Juulis esitas komisjon ettepanekud töötada välja kokkulepe energiatarbijate jaoks, käivitada Euroopa elektrituru ümberkujundamine, ajakohastada energiamärgistust ja vaadata läbi ELi heitkogustega kauplemise süsteem.

Lisateave ja viimased arengusuundumused:
http://ec.europa.eu/priorities/energy-union/index_en.htm

Süvendatud ja õiglasem siseturg tugevama tööstusbaasiga

Üleilmastumisega kaasnevate probleemidega on kõige parem toime tulla ELi majanduse lõimimise teel. EL peab toodete ja teenuste siseturu lõplikult valmis saama ning tegema sellest hüppelaua äriühingutele ja tööstusettevõtetele, et nad tuleksid maailmamajanduses hästi toime. Seeläbi soodustatakse majanduskasvu ja luuakse töökohti. Samamoodi kuulub selle prioriteedi alla õiglase, tõhusa, majanduskasvu soodustava ja läbipaistva maksustamise edendamine.

Komisjoni arvates on esmatähtis:

- luua kapitaliturgude liit, mis lihtsustaks väikeettevõtjatel raha kaasamist ja Euroopa muutmist atraktiivsemaks investeerimispaigaks;
- julgustada töötajaid asuma tööle teistes ELi riikides, et täita vabad töökohad ja rahuldada vajadus erioskuste järele;
- vältida sotsiaalset dumpingut;
- soodustada riiklike maksuasutuste halduskoostööd;
- töötada selle nimel, et ELi tasandil võetaks vastu äriühingu tulumaksu ühtne konsolideeritud maksubaas ja finantstehingute maks.

Septembris 2015 võttis komisjon pärast avalikku arutelu vastu tegevuskava, millega nähti ette 20 peamist meedet tõelise ühtse kapitaliturg loomiseks Euroopas. Selle projekti eesmärk on edendada Euroopa ettevõtjate rahastamist ja hoogustada majanduskasvu ELis. See kavatsetakse saavutada 2019. aastaks.

Kapitali vaba liikumine on Euroopa Liidu kauaaegne eesmärk. Euroopa kapitaliturud on aga endiselt riigipiiridest killustatud ja Euroopa majandus toetub oma rahastamisvajaduse täitmisel ikka veel enamjaolt pankadele. Seetõttu muudab majanduslanguseaegne pangalaenude andmise piiramine majanduse haavatavaks. Mujal maailmas on tavapärasem, et investorid pakuvad uutele ettevõtjatele otse nn riskikapitali.

Kapitaliturgude liidu eesmärk on kõrvaldada tõkked, mis takistavad piiriüleseid investeeringuid ELis ega lase ettevõtjatel rahastamisvõimalustele juurde pääseda. Kui ELi riskikapitaliturud toimiksid näiteks samamoodi nagu USAs, oleks aastatel 2008–2013 võinud äriühingutesse investeerida veel 90 miljardit eurot.

2015. aasta juunis esitas komisjon tegevuskava äriühingute maksustamise põhjalikuks reformimiseks ELis. Selles esitatakse hulk algatusi, et võidelda maksudest kõrvalehoidmisega, tagada jätkusuutlikud tulud avalike teenuste rahastamiseks ning tugevdada ühtset turgu ettevõtjate jaoks. Tegevuskaval on kaks tähtsat eesmärki:

- ELi liikmesriigid peavad leppima kokku ühtsetes eeskirjades, kuidas arvutada ettevõtjate maksubaasi. Seeläbi oleks ettevõtjatel palju odavam tegutseda piiriüleselt ja vähendada maksudest kõrvalehoidmist, samal ajal kui eri liikmesriigid saavad säilitada erinevad äriühingute maksumäärad;
- kasum tuleks maksustada pigem seal, kus see luuakse, mitte formaalsete äristruktuuride või maksustamise eesmärgil tehtud raamatupidamistehingute alusel.

ELi AKTSIATURU KAPITALISATSIOON (KÕIGI AKTSIATE VÄÄRTUS) PROTSENDINA SKPst

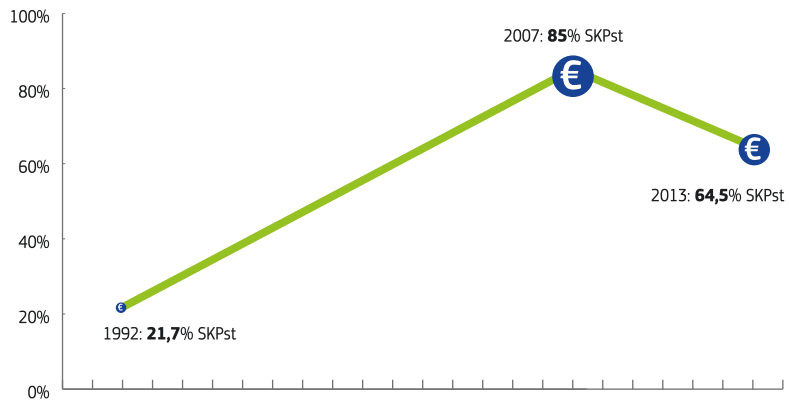

ELi kapitaliturgudel oli pärast finantskriisi probleeme.

Lisateave ja viimased arengusuundumused:
http://ec.europa.eu/priorities/internal-market/index_en.htm

Süvendatud ja õiglasem majandus- ja rahaliit

Et üleilmse majanduskriisiga toime tulla, võtsid EL ja liikmesriigid julgeid ja seninägematuid meetmeid, mis ei olnud alati kerged, eriti kodanike jaoks, ning mille puhul ei võetud iga kord piisavalt arvesse nende sotsiaalseid tagajärgi. Nüüd on aeg kasutada saadud kogemusi majanduse juhtimise parandamiseks ja hakata president Junckeri juhtimisel koostatud nn viie juhi aruande alusel majandus- ja rahaliidu loomist lõpule viima.

Majandus- ja rahaliit on suur samm edasi ELi riikide majanduse lõimimisel. See tähendab majandus- ja eelarvepoliitika koordineerimist, ühtset rahanduspoliitikat ja ühisraha euro kasutuselevõttu. Kuigi majandusliitu kuuluvad kõik 28 ELi liikmesriiki, on mõni riik läinud lõimumisel kaugemale ja võtnud kasutusele euro. Majanduslik lõimumine toob suuremat kasu nii kogu ELi kui ka üksikute liikmesriikide majandusele, muutes need tõhusamaks. See omakorda teeb majanduse stabiilsemaks, soodustab majanduskasvu ja tööhõivet – tulemused, millest ELi kodanikud saavad otsest kasu.

Alates finants- ja majanduskriisi algusest 2008. aasta oktoobris on EL võtnud meetmeid, et tagada:

- **majanduslik toetus** ELi riikidele, keda kriis tabas eriti rängalt, koos reformilepingutega. Suurem osa neist abiprogrammidest viidi lõpule 2014. aastal, Kreeka olukorra tõttu oli aga 2015. aastal tarvis sõlmida uusi lepinguid;

- **finantsstabiilsuse taastamine** ja sobivate tingimuste kujundamine majanduskasvuks ja töökohtade loomiseks. Nüüdseks on olemas ühtsed eeskirjad selle kohta, kuidas teostada pankade järelevalvet ja aidata raskustes panku;

- parem **majandus- ja finantsjuhtimissüsteem** ELis. Kõik ELi riigid arutavad ja analüüsivad nüüd ühiselt oma riigieelarvet.

Olukorra parandamisel on komisjoni peamised eesmärgid järgmised:

- otsustada toetada raskustes euroala riike, kes on demokraatlikult legitiimsed ning kellel on tugevam parlamentaarne kontroll ELi ja riigi tasandil;

- hinnata ELi toetust ja reformikavasid mitte üksnes sellest küljest, kuidas nad aitavad luua jätkusuutlikke rahastamisvahendeid, vaid ka sellest küljest, millist mõju nad avaldavad asjaomase riigi kodanikele;

MAJANDUSPOLIITIKA PRIORITEEDID: KOLM SAMMAST

- läbi vaadata eeskirjad selle kohta, kuidas EL teostab järelevalvet eelarveseisundi, makromajandusliku olukorra ja liikmesriikide eelarvete üle;

- soodustada uusi struktuurireforme euroalal.

Veebruaris 2015 esitas komisjon riigi- ja valitsusjuhtidele analüüsi kriisi ajal ilmnenud peamiste majandus- ja rahaliidu puuduste kohta. Selle tulemusel kuulutas Euroopa Komisjoni president tihedas koostöös euroala tippkohtumise eesistuja, eurorühma (euroala liikmesriikide ministrite) esimehe, Euroopa Keskpanga presidendi ja Euroopa Parlamendi presidendiga juunis välja **kaugeleulatuvad kavad selle kohta, kuidas majandus- ja rahaliitu süvendada ning selle loomine hiljemalt 2025. aastaks lõpule viia** (nn viie juhi aruanne). Konkreetsed meetmed hõlmavad **Euroopa hoiuste tagamise skeemi** kehtestamist ning **euroala eelarve- ja võlahaldusüksuse** loomist.

Lisateave ja viimased arengusuundumused:
http://ec.europa.eu/priorities/economic-monetary-union/index_en.htm

Mõistlik ja tasakaalustatud vabakaubandusleping USAga

Euroopa Komisjon peab praegu USAga läbirääkimisi kaubanduslepingu üle. Selle eesmärk on saavutada kahe partneri vahel võimalikult suur kaubandustegevus ja palju investeeringuid. Lepingu tulemusena suureneksid nii ELis kui ka USAs töökohtade arv ja majanduskasv.

EL ja USA annavad kokku 40% maailmamajanduse toodangust. Ulatuslik Atlandi-ülene kaubandus- ja investeerimispartnerlus tooks kaasa suured majandushüved, avardaks tarbijate ees seisvat valikut ning pakuks ettevõtjatele uusi ärivõimalusi. Samuti tugevdaks Atlandi-ülene kaubandus- ja investeerimispartnerlus ELi strateegilist asendit maailmas.

See leping tähendab enamat kui vaid tollitariifide kaotamine. ELi ja USA vahelised tollitariifid on juba madalad (keskmiselt ainult 4%), seega on peamisteks kaubandustõketeks piiritagused õigusaktid, tariifidega mitteseotud takistused ning bürokraatia. Hinnangute kohaselt saadakse 80% kaubandustehingu võimalikust tulust halduskulude kärpimise ning kaubanduse liberaliseerimise kaudu teenuste ja riigihangete valdkonnas.

Atlandi-ülese kaubandus- ja investeerimispartnerlusega soovib komisjon aidata üksikisikuid ja ettevõtjaid:

- **avades USA turud** ELi äriühingutele, sealhulgas avalike teenuste osutajatele;
- **vähendades bürokraatiat**, millega eksportivad ettevõtjad puutuvad kokku;
- kehtestades **uued eeskirjad**, et **lihtsustada** Atlandi-ülest **eksporti**, importi ja **investeerimist** ning **muuta seda õiglasemaks**.

Atlandi-ülene kaubandus- ja investeerimispartnerlus aitaks Euroopa ettevõtjatel müüa USAsse rohkem kaupu ja teenuseid. Samuti saaksid Euroopa ettevõtjad osaleda võrdsetel tingimustel USA valitsuse hangetes. See oleks majanduslikus ja töökohtade loomise mõttes kasulik.

Siin Euroopas tähendaksid odavamad Ameerika importkaubad suuremat ja madalama hinnaga valikut kauplustes: taskukohasemad kaubad ja teenused aitaksid ka ettevõtjatel raha säästa.

Komisjon peab USAga läbirääkimisi mõistliku ja tasakaalustatud vabakaubanduslepingu üle. Komisjon toetab vabakaubandust, kuid selle nimel ei tohi ohvriks tuua Euroopa nõudeid sellistes valdkondades nagu toiduohutus, tervishoid, sotsiaal- ja andmekaitse ning kultuuriline mitmekesisus.

Septembris esitas komisjon ettepaneku luua investorite ja riikide vaheliste vaidluste lahendamiseks uus ja läbipaistev süsteem – investeerimiskohtu süsteem. See süsteem asendaks olemasoleva investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamise mehhanismi kõikidel pooleliolevatel ja tulevastel ELi investeerimisläbirääkimistel, sealhulgas ELi-USA Atlandi-ülese kaubandus- ja investeerimispartnerluse läbirääkimistel.

ELi kodanike valitavale Euroopa Parlamendile jääb lepingu sobivuse üle viimane sõna.

ATLANDI-ÜLENE KAUBANDUS- JA INVESTEERIMISPARTNERLUS: UUS ELi JA USA VAHELINE KAUBANDUSLEPING

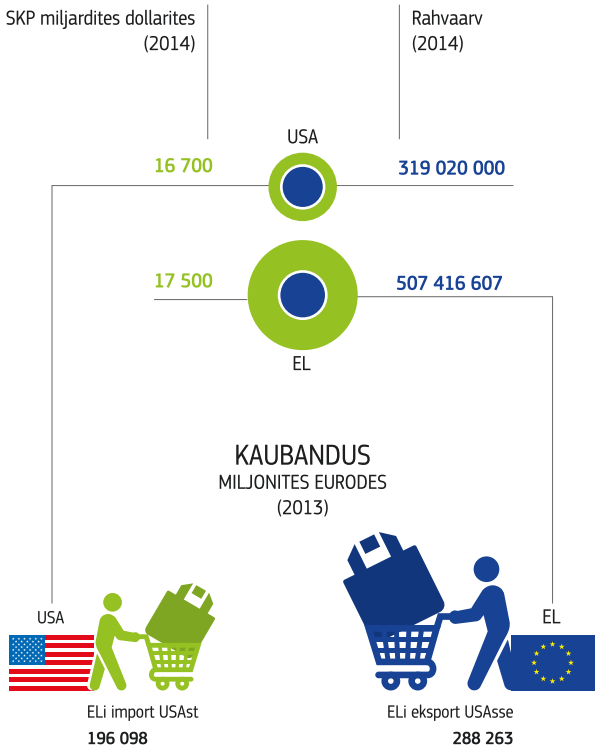

ELi ja USA vahelise kaubanduse väärtus on juba sadu miljardeid eurosid aastas ning uus vabakaubandusleping suurendab seda ilmselt veelgi.

Lisateave ja viimased arengusuundumused:
http://ec.europa.eu/priorities/eu-us-free-trade/index_en.htm

Vastastikusel usaldusel põhinevad õigusruum ja põhiõigused

EL ei ole üksnes kaupade ja teenuste ühisturg: see põhineb sellistel väärtustel nagu inimväärikus, vabadus, demokraatia, võrdsus, õigusriigi põhimõte ja inimõiguste austamine. Terrorismi, inimkaubanduse, salakaubanduse ja küberkuritegevuse vastases võitluses on komisjonil need väärtused kogu aeg silme ees.

Komisjoni peamised eesmärgid:

- teha ELi kodanikele ja ettevõtjatele oma õiguste kaitsmine väljaspool koduriiki lihtsamaks, tõhustades kohtuotsuste vastastikust tunnustamist kõikjal ELi kohtutes;
- astuda vastu organiseeritud kuritegevusele, nagu inimkaubandus, salakaubandus ja küberkuritegevus, ning võidelda korruptsiooniga;
- viia lõpule ELi liitumine Euroopa Nõukogu inimõiguste konventsiooniga;
- saada tagatised, et USA valitsusasutused ja ettevõtjad kaitsevad piisaval määral ELi kodanike isikuandmeid.

2015. aasta aprillis esitas Euroopa Komisjon Euroopa julgeoleku tegevuskava, et tõhustada liikmesriikide koostööd julgeolekuohtude tõkestamisel ja tihendada ühist tegevust võitluses terrorismi, organiseeritud kuritegevuse ja küberkuritegevusega. Tegevuskavas on ette nähtud konkreetsed vahendid ja meetmed, mida kasutatakse julgeoleku tagamiseks ja nende kolme tõsiseima ohu tõhusamaks tõkestamiseks.

Olulisimad meetmed:

- **radikaliseerumise tõkestamine:** komisjon loob tippkeskuse, et koguda ja levitada teavet radikaliseerumise tõkestamise kohta;
- **kurjategijate rahastamise piiramine**: tõhustatakse Euroopa pädevate asutuste koostööd. Sinna kaasatakse eeskätt riiklikud rahapesu andmebürood, mis ühendatakse Europoliga;
- **IT-sektoriga koostöö edendamine:** komisjon algatab 2015. aastal koos suuremate IT-ettevõtjatega ELi foorumi, et tõkestada terroristlikku propagandat internetis ja sotsiaalmeedias ning leida lahendusi uue krüpteerimistehnoloogiaga seotud probleemidele, mis tekitavad muret õiguskaitseasutustele;
- **küberkuritegevuse vastu võitlemise vahendite tõhustamine:** eesmärk on määrata kindlaks, mil viisil kõrvaldada võrgupõhist kriminaaluurimist takistavad tõkked, eelkõige seoses pädeva jurisdiktsiooniga ning eeskirjadega, mis käsitlevad juurdepääsu internetipõhistele tõenditele ja teabele;
- **Europoli suutlikkuse suurendamine:** selleks luuakse Euroopa terrorismivastase võitluse keskus, mis aitab Europolil toetada liikmesriikide õiguskaitseasutuste võetud meetmeid võitluses terroristidest välisvõitlejate, terrorismi rahastamise, vägivaldse äärmusliku internetisisu ja tulirelvade salakaubaveo vastu.

MILLISED SISEJULGEOLEKUKÜSIMUSED ON EUROOPLASTE JAOKS KÕIGE TÕSISEMAD?

Eurobaromeetri avaliku arvamuse küsitlus 2015. aasta märtsis; vastused küsimusele „Kui tõsised on Teie arvates järgmised ELi sisejulgeolekuga seotud probleemid?"

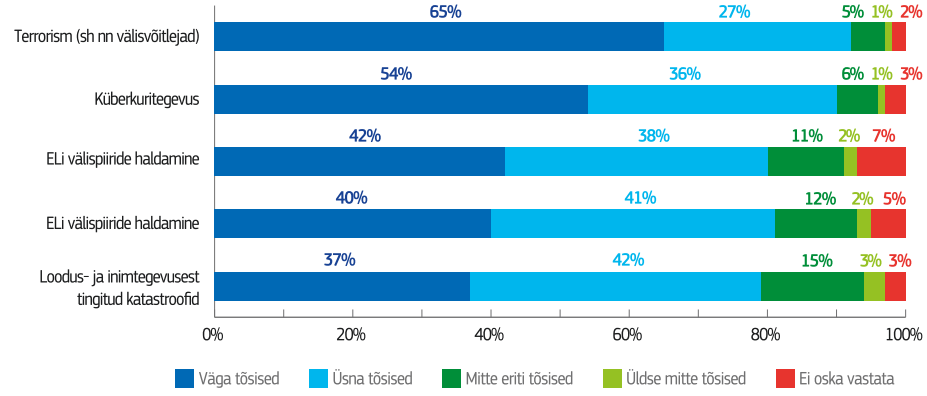

Kodanikele valmistavad muret terrorism ja organiseeritud kuritegevus.

Lisateave ja viimased arengusuundumused:
http://ec.europa.eu/priorities/justice-fundamental-rights/index_en.htm

Uue rändepoliitika suunas

Maailm on vapustatud olukorrast, mis on tabanud tuhandeid pagulasi, kes panevad ELi pääsemiseks oma elu ohtu. Ükski ELi liikmesriik ei suuda tohutu rändesurvega üksi hakkama saada ega peakski seda tegema. EL suurendab oma jõupingutusi, et päästa elusid, võidelda inimkaubandusega ning teha koostööd pagulaste päritolu- ja transiidiriikidega. Komisjon tahab sellest veelgi enam tegelda algpõhjustega, mis sunnivad inimesi põgenema ning teisale siirduma: vaesus, sõjad, tagakiusamine, inimõiguste rikkumine ja looduskatastroofid.

Vägivalla eest oma kodust põgenema ja peavarju kas kodu- või välismaal otsima sunnitud inimeste arvu järsk kasv on Euroopa Liidule proovikiviks. Euroopa on viimastel kuudel reageerinud mitmekülgselt ja otsustavalt:

- septembris eraldati täiendavalt 1,7 miljardit eurot, mille tulemusena on pagulaskriisiga tegelemiseks ette nähtud ELi eelarve 2015. ja 2016. aastal **9,2 miljardit eurot**;
- Euroopa Liit on **Süüria pagulaskriisi leevendamiseks tehtavate üleilmsete jõupingutuste suurim rahastaja**. Euroopa Komisjon ja liikmesriigid on ühiselt eraldanud ligikaudu **4 miljardit** eurot, et abistada nii süürlasi Süürias kui ka pagulasi;
- liikmesriigid on **kokku leppinud, et nad asustavad** ELis rändest enim mõjutatud liikmesriikidest teistesse liikmesriikidesse **ümber 160 000 ilmselgelt rahvusvahelist kaitset vajavat inimest**. Lisaks asustatakse ümber 22 000 pagulast väljaspool ELi asuvatest põgenikelaagritest;
- **alates maist on kohalolu merel kolmekordistatud**. Sellest ajast on päästetud üle 122 000 inimelu;
- lisaks on kahekordistatud jõupingutusi **inimkaubitsejate tabamiseks** ja inimesi salaja üle piiri toimetavate rühmituste laialiajamiseks.

Hiljutises ELi avaliku arvamuse uuringus ütles 73% eurooplastest, et nad pooldavad Euroopa ühtset rändepoliitikat. Kui neil paluti nimetada kaks kõige tähtsamat probleemi ELis, oli vastuste hulgas esikohal sisseränne, mis edestas majanduslikku olukorda ja tööpuudust. Seda muret märgiti kõige sagedamini 20 liikmesriigis 28st.

VARJUPAIGATAOTLUSTE ARV ELis

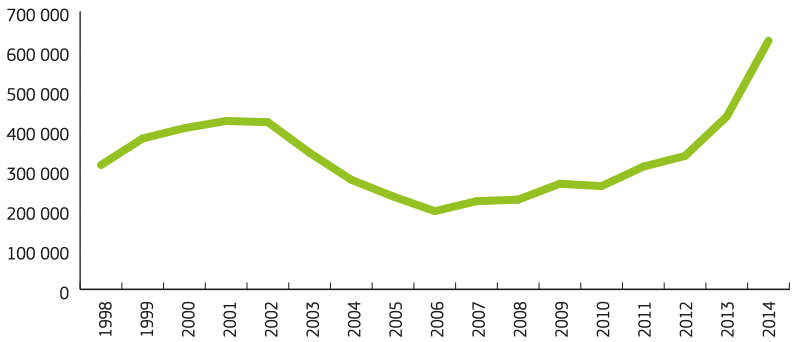

2015. aasta esimese kuue kuu jooksul esitati esialgsetel andmetel 402 000 taotlust.

ELi varjupaigataotlejate üha suurem arv nõuab ühiseid Euroopa tasandi lahendusi.

Rändekriis on praegu peamine prioriteet, see on juhtinud tähelepanu esmastele vajadustele ning toonud paljuski esile ka ELi rändepoliitika ja selle vahendite struktuurilised piirangud. Euroopa rände tegevuskavas, mida komisjon esitles 2015. aasta mais, esitati rände haldamist käsitlev põhjalik lähenemisviis, mis tugineb neljale sambale:

- ebaseadusliku rände ajendite vähendamine;
- elude päästmine ja välispiiride turvamine;
- tugev ühtne varjupaigapoliitika;
- uus seadusliku rände poliitika.

Lisateave ja viimased arengusuundumused:
http://ec.europa.eu/priorities/migration/index_en.htm

Tugevam tegija rahvusvahelisel tasandil

Ukraina poliitiline kriis ja Lähis-Ida rahutused on selgelt näidanud, et EL vajab tugevamat ühist välispoliitikat.

ELil on tähtis osa paljudes välispoliitilistes küsimustes, alates Iraani tuumaprogrammist ja Aafrika Sarve piirkonna stabiliseerimisest kuni üleilmse soojenemiseni. ELi ühine välis- ja julgeolekupoliitika, mis on välja töötatud konfliktide lahendamiseks ja rahvusvahelise mõistmise edendamiseks, põhineb diplomaatial, mille juures mängivad lisarolli kaubandus, abi, julgeolek ja kaitse. Maailma suurima arenguabi andjana on ELil ainulaadne võimalus koostööks arenguriikidega. Suhetes muu maailmaga tegeleb EL ka selliste valdkondadega nagu keskkond, haridus, kuritegevusevastane võitlus ja inimõiguste austamine.

EL keskendub praegu Ukraina ulatusliku reformiprotsessi toetamisele enneolematu 11 miljardi euro suuruse toetuspaketi rakendamise kaudu. Ida-Ukraina kriisi taustal soosib EL kõiki püüdlusi leida kestev rahumeelne lahendus.

Süüria kriisist on saanud maailma suurim humanitaar- ja julgeolekukatastroof. EL ja selle liikmesriigid olid oma rahvusvahelise reaktsiooniga teenäitajad. Suurima abiandjana on nad alates konflikti algusest kogunud üle 4 miljardi euro arengu- ja humanitaarabi.

ELi välis- ja julgeolekupoliitikat on arendatud tasapisi paljude aastate vältel ning seetõttu on EL suuteline maailma asjades ühtselt kõnelema ja tegutsema. Koos toimides on ELi 28 liikmesriigil palju suurem autoriteet kui siis, kui igaüks ajaks oma poliitikat. Ainuüksi demograafiline ja majanduslik kaal annab 28 riigist koosnevale blokile suure jõu. EL on maailma suurim kaupleja, kellel on maailmas suuruselt teine valuuta – euro. Tava langetada poliitilisi otsuseid ühiselt tugevdab seda asendit veelgi.

ELil on suhted maailma juhtivate partneritega, kelle hulka kuuluvad ka tärkava turumajandusega riigid. Ta püüab tagada, et need suhted põhineksid ühistel huvidel ja ühisel kasul ning mõlemal poolel oleksid õigused ja kohustused. Komisjoni praegused eesmärgid:

- suurendada liikmesriikide koostoimet kaitsealastes riigihangetes;
- tuua Euroopa naabrusse rahu ja stabiilsust, jätkates käimasolevaid laienemisläbirääkimisi eelkõige Lääne-Balkani riikidega. See võtab aega, seega ei ole uut laienemist Junckeri komisjoni ametiaja jooksul ette näha (st enne 2019. aasta lõppu);
- ühendada selleks soovi avaldanud riikide valitsuste kaitsejõud, mis võimaldab neil osaleda ELi ühismissioonidel ning aitab seetõttu vältida programmide dubleerimist ja säästa raha.

ELi OSAKAAL MAAILMAMAJANDUSES

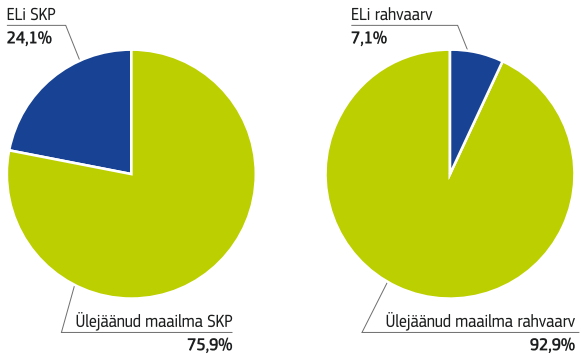

Ehkki ELi rahvaarv moodustab maailma rahvastikust ainult 7%, moodustab selle majandus maailma SKPst üle 24%.

Lisateave ja viimased arengusuundumused:
http://ec.europa.eu/priorities/global-actor/index_et.htm

Demokraatlike muutuste liit

Nagu näitavad Euroopa valimiste tulemused, on viimastel aastatel üha enam märgata, et EL on oma elanikest kaugel ja ülemäära bürokraatlik. Kodanikud ootavad ELilt tulemusi suurte majanduslike ja sotsiaalsete probleemide lahendamisel. See kajastub Junckeri komisjoni tööprogrammides, mille kohaselt vähendatakse märkimisväärselt uute algatuste arvu, teatavad õigusaktide ettepanekud võetakse tagasi ja olemasolevad õigusaktid vaadatakse läbi.

Komisjon kohustub tagama demokraatia ja reformid. Tema peamised eesmärgid:

- teha ettepanekuid uute õigusaktide kohta ainult vajaduse korral ning tagada selge Euroopa lisaväärtus pärast arutelu üldsusega. 2015. aasta tööprogrammis on ainult 23 uut algatust;
- tagada oma tegevuses täielik läbipaistvus (näiteks avalikustavad volinikud ja kõrgemad ametnikud oma kohtumiste üksikasjad – rahvusvahelistel kaubandusläbirääkimistel on näidatud enneolematut läbipaistvust);
- vaadata olemasolevad õigusaktid läbi ja vajaduse korral kohandada neid;
- kõrvaldada tarbetud bürokraatlikud nõuded nii Euroopa kui ka liikmesriigi tasandil;
- luua komisjonis, parlamendis ja nõukogus lobitööd tegevate organisatsioonide ja üksikisikute jaoks kohustuslik lobitöö register;
- leida viisid liikmesriikide parlamentide ja komisjoni koostöö tihendamiseks.

Alates 2014. aasta detsembrist peavad volinikud, nende kabinettide liikmed ja komisjoni peadirektorid avaldama andmed selle kohta, millal, kus, milliste organisatsioonide ja füüsilisest isikust ettevõtjatega nad kohtuvad ning millest nad räägivad. Seda tehakse seepärast, et kodanike teavitamine sellest, kellega ja miks komisjon saab kokku, on sama tähtis kui komisjoni avatud ja korrapärane mõttevahetus sidusrühmadega.

Mais 2015 võttis Euroopa Komisjon vastu parema õigusloome tegevuskava, mille eesmärk on tagada:

- läbipaistvus poliitika väljatöötamisel, rakendamisel ja läbivaatamisel;
- alati tõenduspõhine poliitikakujundamine;
- iga ettepanekust mõjutatud osalise, sealhulgas üldsuse kaasamine.

KOMISJONI ETTEPANEKUD UUTE ELi ÕIGUSAKTIDE KOHTA

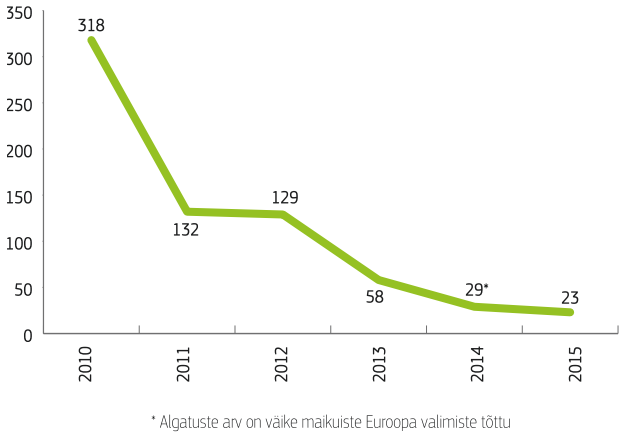

* Algatuste arv on väike maikuiste Euroopa valimiste tõttu

Komisjoni tähelepanu keskmes on väike hulk prioriteete.

Komisjon teeb oma poliitikakujundusprotsessi kättesaadavaks, et üldsus saaks seda kontrollida ja sellesse oma panuse anda. Selleks algatab komisjon uute õigusaktide ettepanekute või olemasoleva poliitika hindamisel uue avaliku arutelu. Samuti pakutakse üldsusele uusi võimalusi esitada märkusi kogu seadusandliku protsessi jooksul. Kui komisjon on õigusakti ettepaneku vastu võtnud, võib iga huvitatud kodanik anda kaheksa nädala jooksul tagasisidet või teha ettepanekuid, mida käsitletakse parlamendi ja nõukogu seadusandlikul arutelul.

Olemasolevaid õigusakte hinnatakse, osaliselt õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi (REFIT) kaudu. Selle abil analüüsitakse kehtivaid õigusakte, et muuta need mõjusamaks ja tõhusamaks ilma poliitikaeesmärke ohustamata. Komisjon teeb juba tööd selle nimel, et vähendada ettevõtjate koormust sellistes valdkondades nagu käibemaks, riigihanked, ettevõtlusstatistika ja kemikaalid. Alustatud on ka teiste valdkondade põhjalikku hindamist.

Komisjon kinnitab veel kord oma kohustust kuulata alati ära iga sidusrühma seisukohad, kasutades selleks veebivahendit „**Kergenda koormat – tee end kuuldavaks**”.

Lisateave ja viimased arengusuundumused:
http://ec.europa.eu/priorities/democratic-change/index_en.htm

ELiga saab ühendust võtta

INTERNETIS

Teave on kõigis Euroopa Liidu ametlikes keeltes kättesaadav Europa veebisaidil **europa.eu**

ISIKLIKULT KOHALE MINNES

Üle kogu Euroopa on sadu kohalikke ELi teabekeskusi. Lähima keskuse aadressi leiate veebilehelt **europedirect.europa.eu**

TELEFONI VÕI ELEKTRONPOSTI TEEL

Europe Direct on teenus, mis aitab leida vastuseid Euroopa Liiduga seonduvatele küsimustele. Kontakteeruda on võimalik tasuta telefoniliinil **00 800 6 7 8 9 10 11** (mõned mobiilioperaatorid ei võimalda helistada numbritele, mis algavad 00 800-ga, või küsivad nende kõnede eest tasu; telefoniautomaadist väljaspool ELi helistades: +322 2999696) või saata elektronkiri aadressilt **europedirect.europa.eu**

LOE EUROOPA KOHTA

ELi kohta käivad trükised saadaval vaid hiireklõpsu kaugusel EU Bookshopi veebilehel **bookshop.europa.eu**

Eestikeelset teavet ja väljaandeid Euroopa Liidu kohta leiate:

Euroopa Komisjoni esindus Eestis
Euroopa Liidu maja
Rävala 4
10143 Tallinn
EESTI/ESTONIA
Tel +372 6264400
E-post: COM-REP-TLL@ec.europa.eu
http://www.euroopaliit.ee

Euroopa Parlamendi infobüroo Eestis
Euroopa Liidu maja
Rävala 4
10143 Tallinn
EESTI/ESTONIA
Tel +372 6306969
E-post: eptallinn@europarl.europa.eu
http://www.europarl.ee/view/et/index.html

Euroopa Komisjoni ning Euroopa Parlamendi esindused ja bürood on olemas kõigis Euroopa Liidu liikmesriikides. Euroopa Liidu delegatsioonid asuvad mitmel pool maailmas.

Euroopa Liit

Euroopa Liidu liikmesriigid (2015)

Kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaatriigid

NA-01-15-476-ET-N

Euroopa kümme prioriteeti

Euroopa uus algus: Euroopa Liidu tegevuskava töökohtade loomiseks ning majanduskasvu, õigluse ja demokraatlike muutuste tagamiseks

Lisateave

- **Euroopa Komisjoni kümme prioriteeti:** http://ec.europa.eu/priorities/index_et.htm
- **Kas Teil on küsimusi Euroopa Liidu kohta? Europe Direct saab Teid aidata telefonil** 00 800 6 7 8 9 10 11 **ja aadressil http**://europedirect.europa.eu

Väljaannete talitus